

Radøy kommune
Radøyvegen 1690
5936 Manger

Lovlegkontroll av formannskapet si avgjerd i sak 036/2017

Fylkesmannen viser til oversending av 14.09.2017.

Vedtak

Radøy formannskap si avgjerd i sak 036/2017 er lovleg.

Bakgrunn for saka

Morten Christensen og Benedikte Lerøy Christensen søkte ved brev av 30.03.2017 Radøy kommune om kr. 130 000,- i støtte til dekking av delkostnad i samband med framføring av straum til ny driftsbygning.

Formannskapet i Radøy fatta i møte den 01.06.2017, sak 036/2017 følgjande vedtak:

«Det vert løyvd kr 100 000 frå Nærings- og infrastrukturfondet for å dekkja ekstra kostnader knytt til trafo og straumoverføring for søkar.»

Ved brev av 19.06.2017 har kommunestyrerepresentantane Kenneth Taule Murberg, Normann Sæbø, Henning Haugland og Christel Villanger Håland sett fram krav om lovlegkontroll av avgjerda.

Kravet om lovlegkontroll vart behandla av formannskapet i møte den 07.09.2017. Vedtaket vart oppretthalde, og kravet om lovlegkontroll vart vedteken sendt til Fylkesmannen for behandling.

Generelt om lovlegkontroll

Lovlegkontroll er regulert i kommunelova (koml.) § 59. Kommunal- og regionaldepartementet har delegert mynde til å gjennomføre lovlegkontroll av kommunale avgjerder til Fylkesmannen, jf. rundskriv H-25/92.

Krav om lovlegkontroll kan setjast fram av tre eller fleire medlemmer av kommunestyret. Kravet må vere sett fram innan tre veker etter at avgjerda er gjort, jf. forskrift om tidsfrist for krav om lovlegkontroll § 1.

Ved lovlegkontrollen skal det takast stilling til om innhaldet i avgjerda er lovleg, om avgjerda er gjort av nokon som har mynde til å gjere slik avgjerd, og om avgjerda har vorte til på ein lovleg måte, jf. koml. § 59 nr. 4. Fylkesmannen kan ikkje prøve kommunen si utøving av for-

valtningsskjønn. Dersom Fylkesmannen ved lovlegkontrollen kjem til at avgjerda er ugyldig, skal ho opphevast.

Fylkesmannen si vurdering

Vi fastslår innleiingsvis at kravet om lovlegkontroll er sett fram av nokon som har rett til å krevje lovlegkontroll etter koml. § 59 nr. 1. Kravet er vidare sett fram innanfor fristen i lova.

Det er i kravet om lovlegkontroll reist spørsmål ved om avgjerda er i tråd med kommunen sine retningsliner for fondet, og om avgjerda er fatta i samsvar med kommunen sitt etiske regelverk. Det vert vidare hevda at avgjerda er fatta på grunnlag av uriktig oppfatning av dei faktiske tilhøva.

Med omsyn til den rettslege statusen til Radøy kommune sine etiske reglar vedteken av kommunestyret i 2009 legg vi til grunn at desse rettsleg sett må reknast for interne retningsliner for dei tilsette og folkevalde i kommunen, og ikkje rettsleg bindande reglar.

Når det gjeld bakgrunnen for fondet, legg vi til grunn dei opplysningane som går fram av saksutgreiinga til formannskapet si sak FS-033/12, som vart handsama i formannskapet den 15.03.2012. Det går her fram at Radøy kommune har *«sett av ein del midlar i dei årlege budsjetta til næringsføremål. [...] I dei åra kommunen har hatt høve til det (dvs. hatt rekneskapsmessig mindreforbruk), har midlane som ikkje har vore nytta i budsjettåret, vorte avsett til fond»*.

Fylkesmannen legg på dette grunnlag til grunn at fondet er oppretta av kommunen sine frie midlar. Det er midlar som kommunane etter inntektssystemet fritt kan disponere utan andre føresetnader frå staten enn gjeldande lover og reglar.

Vi legg vidare til grunn at det ikkje ligg føre nærmare vedtekter for fondet, men at kommunen opp gjennom åra har hatt fleire vedtekne retningsliner for bruken av fondet. Vi forstår det slik at drøftingane i formannskap FS-033/12 resulterte i ei ny retningsline for bruken av fondet til erstatning for dei tidlegare retningslinene, og at det er denne som i dag er gjeldande. På grunnlag av kommunens delegeringsreglement, vedteken av kommunestyret den 08.12.2016, legg vi til grunn at det er delegert til formannskapet å ta avgjerd om utdelingar frå fondet.

Klagarane har vist til omtalen av næringsfondet på kommunen si heimeside. Kommunen har opplyst at denne omtalen ikkje var fondet sine statuttar, men var ein standard tenestekomtale som vart publisert i samband med etablering av nye nettsider for nokre år tilbake. Denne omtalen vart fjerna då administrasjonen vart merksam på ho, fordi ho innhaldsmessig ikkje var i tråd med tildelingspraksis, som m.a. innebar skifte i tildelingar frå enkeltaktørar til infrastruktureltiltak o.l.

Formannskapet har i FS-033/12 gitt følgjande føresetnader/retningsliner for utdeling frå fondet:

«(...) Midlane til næringsføremål skal framleis nyttast primært til infrastrukturtiltak og tilrettelegging for næringsutvikling med vekt på infrastruktur, planarbeid og utvikling av Manger senter. Det vert likevel gjeve opning for tilskot til nødvendige bedriftsutviklingstiltak for verksemder i ein vanskeleg situasjon.»

Rettsleg sett rekk likevel ikkje denne føresetnaden lenger enn at formannskapet sjølv vil kunne endre føresetnaden, eller fråvike han, dersom det finn grunn til det. Rettsleg sett er det derfor i stor grad opp til formannskapet sitt skjønn å vurdere kva tiltak dei ønskjer å støtte, så lenge tiltaket vert funnen å kunne karakteriserast som «næringsføremål». Avgjerda må likevel ikkje vere i strid med den alminnelege ulovsfesta læra om at det skjønn som vert utøvd må vere sakleg og forsvarleg. Avgjerda må ikkje vere vilkårlig eller sterkt urimeleg, bygge på utanforliggjande omsyn, eller innebere ei usakleg forskjellsbehandling. Innan desse rammene vil formannskapet ha fridom til å utøve eit skjønn. Fylkesmannen kan ved prøvinga av ei lovlegklage ikkje prøve kommunen si utøving av forvaltningsskjønn, ofte omtala som kommunen sitt «frie» skjønn.

Formannskapet fatta vedtaket sitt på grunnlag av innstilling frå rådmannen. I innstillinga var søknaden vurdert som følgjer:

«Midlane skal primært nyttast til infrastrukturtiltak og tilrettelegging for næringsutvikling med vekt på infrastruktur, planarbeid og utvikling av Manger senter. Søknaden gjeld i dette tilfellet støtte for å redusera søkar sine ekstrakostnader knytt til ny trafo og linjeframføring til den nye driftsbygninga. Rådmannen vurderer ny trafo som eit infrastrukturtiltak som styrkar straumforsyninga i området. Tiltaket vil derfor innebera ei styrking av kapasitet og leveringsstabilitet for fleire bruk og aktørar, i eit område med landbruksdrift i kommunen. Ei satsing på framtidsretta robotdrift og driftsbygning i landbruket, kan gi ringverknader for anna næringsliv, og også bidra positivt i eit omdømmeperspektiv.

I saksutgreiinga i sak 033/12 vert det vist til at tilskot til enkeltverksemder normalt fell utanfor tilskotsordninga. I dette tilfellet er det behov hjå ei enkelt verksemd som medfører at det vert etablert ny trafo i det aktuelle området. Søkar finansierer tiltaket som er ein føresetnad for drifta, medan resultatet inneber ei styrking av infrastruktur for større område. På denne bakgrunn meiner rådmannen at det kan vera rom for å tildele midlar frå nærings- og infrastrukturfondet, trass i at midlane berre unntaksvis skal nyttast til enkeltverksemder.»

Av protokollen frå behandlinga av saka i formannskapet går det vidare fram følgjande:

«Rådmann Jarle Landås peika på at administrasjonen vurderer ny trafo som eit infrastrukturtiltak som styrkar straumforsyning og leveringsstabilitet for fleire bruk og aktørar, i eit område med landbruksdrift, og at dette burde gått klarare fram i saksutgreiinga.

Kenneth Taule Murberg (H) meiner grunnlaget for å gje tilskot frå næringsfondet er for tynt dokumentert. Han viste til at det ikkje er i tråd med praksis å gje tilskot frå fondet til enkeltføretak. Han fryktar at tilskot til dette tiltaket vil skapa presedens.

Taule Murberg sette fram følgjande framlegg:

Det vert etablert eit landbruksfond med t.d. 400 000 kroner frå næringsfondet, der aktuelle søknader om tilskot til landbruksføremål vert prioritert. Det vert utarbeidd retningsliner for eit landbruksfond.

Ordførar Jon Askeland og fleirtalet i formannskapet legg vekt på at kraftselskapet påfører heile kostnaden på den aktøren som utløyser eit behov for større trafo. Han peika på at andre også vil ha nytte av større kapasitet i straumforsyninga, og at dette handlar om eit infrastrukturtiltak som kjem også andre aktørar i lokalsamfunnet til gode.

Fleirtalet i formannskapet vil innvilga søknaden om tilskot, og samtidig be rådmannen koma tilbake med ei utgreiing om bruk av næringsfondet knytt til infrastruktur i landbruket.

Kenneth Taule Murberg gjorde det klart at han trekkjer framlegget sitt og vil røysta i mot rådmannen sitt framlegg til vedtak.

Formannskapet vedtok mot 1 røyst (Kenneth Taule Murberg, H) rådmannen sitt framlegg til vedtak.»

Vi viser elles til formannskapet si vurdering av kravet om lovlegkontroll i møtet den 07.09. 2017. Formannskapet fatta vedtak om å opprettholde avgjerda.

Fylkesmannen finn at formannskapet med dette har gjort ei vurdering av saka innanfor dei rettslege rammer som gjeld. Det har konkludert med at søknaden fell innanfor den aktuelle ordninga. Kommunen sine vurderingar framstår som saklege og forsvarlege. Ut frå dei opplysningane som ligg føre i saka kan vi ikkje sjå at avgjerda framstår som vilkårleg eller sterkt urimeleg. Vi kan heller ikkje sjå at det ligg føre opplysningar som tilseier at avgjerda bygger på utanforliggjande omsyn, eller vil innebere ei usakleg forskjellsbehandling.

Klagarane hevdar at dei faktiske opplysningane som vart opplyst i samband med formannskapet si avgjerd ikkje stemmer. Formannskapet har likevel ved handsaminga av lovlegkontrollen fatta avgjerd om at vedtaket i sak 036/2017 vert oppretthalde. Utan å ta stilling til om formannskapet si avgjerd vart fatta på grunnlag av ei korrekt forståing av dei faktiske tilhøva, legg Fylkesmannen på dette grunnlag til grunn at dette uansett ikkje er eit tilhøve som kan ha verka bestemmande på innhaldet i vedtaket, jf. prinsippet i forvaltningslova § 41.

På grunnlag av omtale av fondet på kommunen si heimeside meiner klagarane at søknad om støtte må fremjast før tiltaket vert gjennomført. Formannskapet fatta ved handsaminga si av lovlegkontrollen likevel avgjerd om at vedtaket i sak 036/2017 vert oppretthalde. Det må forståast slik at formannskapet sluttar seg til rådmannen si innstilling der han vurderer det slik at det ikkje er noka krav om at søknad om tildeling av midlar frå fondet må vere sendt før tiltaket er iverksett.

Saka reiser ikkje spørsmål ved om det er rett organ i kommunen som har fatta den aktuelle avgjerda. Fylkesmannen kan heller ikkje sjå at opplysningane i saka tilseier at avgjerda ikkje er blitt til på lovleg måte.

Fylkesmannen konkluderer etter dette med at formannskapet si avgjerd i sak 036/17 er lovleg.

Fylkesmannens vedtak kan ikkje klagast vidare.

Vi ber Radøy kommune om å underrette dei kommunestyrerepresentantane som hadde kravd lovlegkontroll om dette vedtaket.

Med helsing

Rune Fjeld
assisterande fylkesmann

Anne Kjersti Sande
seksjonsleiar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.